

Meer-Zicht

**Maandblad van de
Protestantse Gemeente
Amsterdam - Watergraafsmeer**

**12e jaargang 1
Januari 2008**

Wie bij U onderdak gevonden heeft

Heer, wie bij U onderdak gevonden heeft, de mens aan wie U ruimte biedt,
Die wordt dagelijks en steeds opnieuw, gedreven om ondanks alle onverstand,
De storm, het zinloos opgejaagde zand, van deze wereld uit te houden.
Door, kijkend met de ogen van de hoop, U daarin te zoeken, U daarin te zien.

Wie bij U onderdak gevonden heeft, de mens aan wie U ruimte biedt,
Die zal ook dagelijks van zichzelf erkennen: ik ben horende, maar doof,
Ogen heb ik, maar ik zie de waarheid niet, balken en splinters vertroebelen de blik.
Maar ogen van geloof doen dan ontdekken: U spreekt doven, laat blinden zien.

Wie bij U onderdak gevonden heeft, de mens aan wie U ruimte biedt,
Die drinkt dagelijks en steeds opnieuw, de koele beker van het goede nieuws
Dat de dood zijn tent heeft opgebroken, dat in de winter al de lente kiemt,
Door, zienderogen en uit liefde, U levenslang te zoeken, levenslang te zien. Amen.

Uit: Bijbels dagboekje van het Boekencentrum

Afzender:
Protestantse Gemeente
Amsterdam - Watergraafsmeer
Hugo de Vrieslaan 2
1097 ED Amsterdam

Tijdens de advents-
weken groeide dit
bloemstuk iedere
week. De maakster,
Janneke van Oosten,
vertelt er op pagina 6
alles over

**Protestantse
Gemeente
Amsterdam -
Watergraafsmeer**

Adres

P/a De Bron
Hugo de Vrieslaan 2
1097 ED Amsterdam

E-mail

kerkenraaddebron@hetnet.nl

Internet

www.kerkdebron.org

Predikanten

Ds. C.H.W. van den Berg
Middenweg 197
692 80 89

Ds. B.A. Venemans
Hugo de Vrieslaan 4
665 68 31

Kerkelijk bureau

v/h Gereformeerd
Guus Westra
Avogadrostraat 8 hs
692 29 15
westra230@zonnet.nl

v/h Hervormd

Hugo de Vrieslaan 2
dinsdagen 09.00 - 12.00 uur
665 55 32 (kantooruren)
665 30 35 / 693 78 13
(spoedzaken)

Gironummers

Protestantse Gemeente
Amsterdam-Watergraafsmeer
514 55 11
Diaconie Protestantse Gemeente
Amsterdam-Watergraafsmeer
462 20 84
Kerkblad Meer-Zicht
477 34 00

Meer-Zicht is het maandblad van
de Protestantse Gemeente
Amsterdam-Watergraafsmeer.
Het is een platform voor berichten,
meningen en achtergronden.
Meer-Zicht wordt verzonden aan
gemeenteleden en verschijnt
steeds op de eerste vrijdag van de
maand.

De redactie behoudt zich het recht
voor ingezonden artikelen te
wijzigen, in te korten of in het
geheel niet te plaatsen.

Redactie en vormgeving

Ditty Peeters
Fraunhoferstraat 27
Henk de Waard
Mendelhof 13-2
Dick Spijker
Laplacestraat 80-1

E-mail

dickspijker@xs4all.nl

Meer-Zicht digitaal

Meer-Zicht wordt in digitale vorm
gepubliceerd op
www.kerkdebron.org

**Kopij nummer 2
14 januari 2008**

Abonnementenadministratie
Zie: kerkelijk bureau

Het woord van God: heil en zegen

We hebben het Kerstfeest gevierd en we zijn nu een nieuw jaar ingegaan. Met Kerst hebben we gehoord, dat het Woord van God vlees is geworden in de geboorte van Jezus als mensenkind. Alles wat dit Woord betekent aan heil en zegen voor ons mensen, mag ons ook tot steun en kracht zijn in het jaar dat voor ons ligt. Deze rijkdom van het Woord van God wordt bezongen in Gezang 330.

Het is geschreven door Fedde Schurer, 1898-1968, dichter en voorvechter van de Friese taal. Na de lagere school in Lemmer ging hij werken als timmermansjongen. In de avonduren leerde hij door voor vakteknaar en later voor onderwijzer. Hij kreeg een aanstelling aan zijn eigen lagere school. In 1930 werd hij echter ontslagen, omdat zijn pacifistische opvattingen in strijd zouden zijn met de christelijke leer. Hij vertrok naar Amsterdam en werd daar onderwijzer aan een openbare school. Voor de Christelijke Democratische Unie zat hij halverwege de jaren '30 in de Provinciale Staten van Noord-Holland, en eind jaren '50 voor de Partij van de Arbeid in de Tweede Kamer. Na de oorlog was hij hoofdredacteur van de Friese Koerier. Ook werkte hij mee aan de nieuwe Psalmberijming. De berijming van Psalm 13 is van zijn hand.

In 1954 dichtte Fedde Schurer Gezang 330 ter gelegenheid van het 140-jarig bestaan van het Nederlands Bijbelgenootschap. We vinden het werk van de NBG terug in het derde vers, waar de gemeente wordt opgeroepen het haar toevertrouwde hemelse Woord, duizendvoud vermenigvuldigd, naar alle landen voort te dragen. Maar eerst wordt in dit lied kort en bondig ontvouwd wat de betekenis is van dit hemelse Woord.

Het eerste vers gaat het over Gods openbaring. Wij kunnen God niet kennen, tenzij Hij Zichzelf aan ons te kennen geeft in zijn Woord. Hij openbaart Zich als Immanuel, God-met-ons, zoals we met Kerst hebben gevierd. Het licht van zijn liefde doorbreekt onze duisternis. Dat wordt ons in zijn Woord geopenbaard en dat herkennen we elke dag weer in het morgenlicht dat de nacht verdrijft. Voor wijzen mag dat een natuurlijke gang van zaken zijn, niets bijzonders dus, maar in kinderlijk vertrouwen mogen wij daarin Gods genade ervaren. Om dit te staven, citeert de dichter hier Matheus 11:25.

naar het tweede grote feest: Pasen. Dan vieren wij dat God ons zijn genade betoont. In zijn Woord spreekt God ieder van ons persoonlijk aan en roept ons bij onze naam. Hoe verloren en verdwaald we ook zijn, God vergeeft onze schuld en herstelt de door ons verbroken relatie met Hem. Wij mogen weer leven, herboren als nieuwe mensen, omdat door ons schuldige verleden een streep is gehaald. Het Woord van God, dat in alle talen spreekt om alle mensen te kunnen bereiken, richt ons op uit het graf, dankzij de dood en opstanding van Jezus. Ook in de Psalmen wordt dat al bezongen, bijv. in Psalm 56:14 en 118:17. En dat we in vrijheid mogen leven voor Gods aangezicht, herinnert ons aan Pasen als het feest van de uittocht van Israel uit het diensthuis.

In het derde vers worden wij opgeroepen om er aan mee te werken dat dit Woord van God over de wereld verspreid wordt. In zijn liefde heeft God zijn heil en zegen voor alle mensen bestemd. Maar om daarvan te weten en er geloof aan te hechten, moeten zij wel het Woord van God in hun eigen taal kunnen horen. We denken dan aan het derde grote feest: Pinksteren. Wat destijds in Jeruzalem is gebeurd, gaat nog steeds door. En als we al mochten tegenwerpen: wat heeft het voor zin?, dan worden wij teruggezet in het begin van het kerkelijk jaar. De dichter citeert de bekende Adventstekst uit Jesaja 40. Inderdaad,, wij mensen zijn vergankelijk en onze woorden verwaaien, maar belangrijker is deze waarheid: Gods Woord bestaat in eeuwigheid! Dit is onze enige zekerheid. Op het heil en de zegen die ons in Gods Woord wordt aangezegd, mogen wij vertrouwen, ook in alles wat het jaar 2008 zal brengen.

Mensen

Dank u!

Beste zusters en broeders, blij verrast zijn we omdat we al een paar maal de bloemen van de kerk mochten ontvangen. Blij verrast dat u medeleven getoond hebt, bij het overlijden van onze schoondochter, Inge Pool. Zij heeft op de rouwkaart laten zetten "de Heer zal uw ziel bewaren" Psalm 121. Dit bedevaartslied kan voor ons ieder veel troost geven.

Wij bidden u hiermee toe: de Heer zal uw ziel bewaren.

Tevens willen wij u vertellen dat wij eerdaags gaan verhuizen van de James Wattstraat 43 naar de Humbuldstraat 15.

Het is voor mijn man erg ingrijpend. Helaas lukt ons niet meer om de kerkdiensten te bezoeken.

Gelukkig vergeet u ons niet, dat doet ons goed.

Fam. C Schaeffer

Bedankt

Hartelijk dank voor het mooie boeket bloemen dat ik, na mijn ziekenhuisopname mocht ontvangen, van "De Bron", Het heeft me zeer goed gedaan! Ik wil u allen een goed en gezegend 2008 toewensen.

Mw. Lootsma- Deintuma

Dank en wensen

Ook dit jaar mochten wij van u weer veel Kerstkaarten ontvangen. Hartelijk dank voor al uw goede wensen.

Ook wij wensen u allen voor het nieuwe jaar alle goeds toe en bovenal Gods zegen.

B.A.V.

Verhuisd

Bijna 50 jaar heeft hr. L. Prins gewoond op de Von Liebigweg 110. Sinds kort heeft hr. Prins een nieuw adres: Teslastraat 8, 1098 VE Amsterdam. Zijn telefoonnummer is hetzelfde gebleven: 693 53 32.

Alle goeds gewenst in deze mooie woning!

Zieken

In het OLVG verblijft in de week voor Kerst mv A. Weiss, die er een knieoperatie heeft ondergaan; daar is ook hr L.J. Hagedoorn voor een ingreep korte tijd opgenomen. Mv S.E. Mooring wordt in deze zelfde tijd verpleegd in het AMC, daarna zal zij elders revalideren. Mv C. Verburg verblijft nog tijdelijk in De Open Hof. Andere gemeenteleden die elders worden verpleegd, zijn: dhr F. Hobbelman in de Wittenberg en dhr J. van Leeuwen en mv M.S. Wit in het Flevohuis.

B.A.V.

Jeugd en Kerst

Wat was ik verheugd dat ook dit jaar weer een groepje kinderen met leiding bij mij kwamen om het kerstfeest te vieren. Het begon met een gebed en daarna werd het kerstevangelie uit Lucas voorgelezen. Ieder nam een stukje voor zijn/haar rekening en tussendoor hebben wij liederen gezongen. Alles stond netjes op papier zodat ik het nog eens na kon lezen. Dat heb ik ook gedaan. Daarbij kreeg ik ook nog een potje met drie hyacinten er in.

Het doet mij heel wat dat zij geweest zijn, ben dan ook zeer ontroerd. Mag ik ook juffie Gods zegen toewensen met dit werk.

Lies Rietbergen

Afwezig

in de week van 19 tot 26 januari ben ik wegens een korte vakantie niet beschikbaar voor werk in de gemeente.

B.A.V.

Kerstattenties

Dit jaar mocht ik de kerstattentie's rondbrengen in de aanleunwoningen bij Open Hof en enkele in Open Hof zelf. Allen waren zeer verheugd en blij en nieuwsgierig wat er in zou zitten, zij waardeerden het ten zeerste. Zij vroegen aan mij of ik de kerstcommissie wilde bedanken dat doe ik dan hierbij. Allen die hieraan meegewerkt hebben om dit tot stand te brengen hartelijk bedankt namens allen die deze attentie hebben ontvangen. Dat dit werk nog maar lang mag blijven bestaan, de groep die dit verzorgd wordt elk jaar minder, hoop dat de volgende generatie dit over kan nemen. Mag ik U allen Gods zegen toe wensen.

Lies Rietbergen

Inloopochtenden

Op 9 oktober is er iets nieuws in de Martelaren van Gorcumkerk gestart. Inloopochtend met koffie/thee drinken in de Pastorie. Van 10.00-12.00 uur, Linnaeushof 94.

Dat was de 1e keer. Het koffie drinken was heel gezellig en afgelopen dinsdag 27 november was er weer een inloopochtend. De ruimte in de pastorie werd voor 2 uurtjes een kleine "koffiebeuk". De tafels werden anders gezet. Kleedjes, kaarsen en plantjes neergezet, het geheel werd gezellig.

Om 10.00 uur kwamen de mensen binnen. Het was lekker warm. De kaarsen brandden. Het Sinterklaas gevoel was er ook. Schoteltjes pepernoten stonden op tafel. De koffie/thee werd geschonken. Speculaas en krentenbrood werd erbij geserveerd.

Ongeveer twintig mensen zijn gekomen. Er werd gezellig met elkaar gepraat. Over en weer werden er bonnetjes en zegels gewisseld. Margo van Dam had een klein presentje, dat werd verloot onder de mensen.

Dinsdag 15 januari 2008 is er weer een inloopochtend koffie/theedrinken in de Pastorie, van 10.00-12.00 uur. Lieve mensen van De Bron, kom gezellig bij elkaar, ontmoet elkaar. Wij willen u graag uitnodigen. Iedereen is van harte welkom!

Tot Ziens.!

*Minke Veenboer
Margo van Dam*

Postzegels

Beste mensen, het kerstfeest en het nieuwe jaar zijn weer achterhaald en uw kaarten en postzegels komen alweer van de muur waar ze hingen naar beneden. Wilt u ze kwijt? Deponeer ze dan in de bekende kastjes naast de ingang in de kerk of geef mij even een berichtje op 6741473 en ik kom ze bij u weghalen. Nog mijn dank voor al de zegels en kaarten die ik in het afgelopen jaar van u mocht ontvangen.

*L. Robert.
Zwaardemakerstraat 59
1097 SG Amsterdam*

Jas verwisseld

Onlangs heeft iemand abusievelijk een verkeerde jas meegenomen na de kerkdienst. Hoe mooi de andere ook is, mw. Palmer wil graag haar eigen jas weer terughebben. Wil de 'verwisselaar' zo vriendelijk zijn die jas weer terug te bezorgen? Haar eigen jas hangt nu aan de kapstok in De Bron.

Activiteiten

Agenda

??Maandag 7 januari 20.00 uur in De Bron: vergadering van het moderamen

??Woensdag 9 januari 14.30 uur in De Bron: bijeenkomst van de bloemendames

??Maandag 28 januari 20.00 uur in De Bron: vergadering van de kerkeraad

??Dinsdag 5 februari 14.30 uur Teslastraat 120: contactmiddag Middenmeer

Leerhuis: naar ikonen kijken

Bezinningsbijeenkomsten voor de 40 dagen tijd.

Donderdag 7, 14 en 21 februari 2008 verzorgt pastor Fons Litjens in de pastorie

van de Hofkerk, (Martelaren van Gorcum) Linnaeushof 94 drie bezinningsbijeenkomsten voor de vastentijd.

We gaan naar ikonen kijken. Ikonen zijn wel 'vensters op de eeuwigheid' genoemd, maar ze zijn ook spiegels om naar ons zelf te kijken: wie ben ik als mens, als gelovige?

Ikonen zijn onmisbaar in de geloofsbeleving van oosterse christenen: ze stellen de wereld van God hier en nu present. Steeds meer christenen en niet-gelovigen in het westen hebben belangstelling voor deze wereld van het beeld. Wat betekenen ikonen voor gelovigen in het oosten? Wat betekenen religieuze beelden voor westerse mensen? Een bijeenkomst om na te denken en te spreken over het belang van godsdienstige verbeelding.

De ikoon van de doop van Jezus in de rivier de Jordaan door Johannes de Doper verbeeldt ook de doop van elke christen. Oudchristelijke teksten en liederen hebben het materiaal voor dit beeld geleverd. Kijken naar deze ikoon kan een bezinning worden op onze eigen doop, voor velen heel lang geleden.

De paasikoon van de oosterse keken (de 'nederdaling ter helle') probeert te verbeelden wat niet uit te beelden is. Oudchristelijke liederen en teksten hebben deze verbeelding op gang gebracht. De paasikoon kan helpen antwoord te geven op vragen als: Wat vieren we met Pasen? Wat wil ik vieren met Pasen? Wat zeggen woorden als 'verrijzenis' en 'opstanding uit de dood' mij?

De bijeenkomsten beginnen om 20.00 uur. Sluiting 22.00 uur.

Meer informatie: <http://www.fonslitjens.nl/algemeen.html>

Vier weken voor kerstmis: groeierend bloemstuk in de De Bron

Adventstijd: dan gedenken we de komst van Jezus de Messias. Dat heb ik getracht te vertellen via bloemen, uitgaande van de tekst uit Jesaja 11:1 "En er zal een rijsje voortkomen uit de tronk van Isai en een scheut uit zijn wortelen zal vrucht dragen. Deze loot uit de stam van David zal de duisternis verdrijven".

De eerste adventszondag:

Als basis diende een stronk van de olijfboom. Aan de kant hangt naar de grond gekeerd, het grijze Asperge. Deze plant heeft weinig water en verzorging nodig, een echte overlever. Het symbool van de mens, niet de moed opgeven, doorgaan, wachten op het licht naar de belofte van Jesaja 9:1: "Het volk dat in donkerheid wandelt ziet een groot licht".

Vervolgens het groen van de Thuja. Deze altijd groene boom wordt de levensboom genoemd.

De witgrijze draden achterin dragen de naam Zilverdraad: de beloften van God lopen als een zilveren draad door de bijbel.

De bloemen van de look. Knoflook is al eeuwen bekend om haar helende werking. Ook heb ik ze gekozen vanwege de prachtige paarse kleur. Paars is de liturgische kleur van advent: de tijd van voorbereiding en inkeer.

We steken dan ook de eerste kaars aan want: "Het waarachtige Licht was komende in de wereld".

Nog drie zondagen te gaan:

Iedere week wordt het bloemstuk verder opgebouwd.

Dan wit: Vol verwachting bereiden we ons voor en zingen onze oude liederen.

Midden in de winternacht bloeit de Helleborus, een kleine witte vogel, want ook de dieren tellen mee en de geur van Eucalyptus.

De derde adventszondag:

Ingetogen staat daar de witte Amaryllis. Wanneer de bloemen open gaan zullen ze als klokken kerstmis inluiden.

Er staat ook een rode bloem tussen. Deze zondag wordt het avondmaal gevierd. Het rood wijst naar wat komen gaat.

De laatste adventszondag:

De vierde kaars wordt aangestoken

Te midden van stekelig Hulst en ruig groen, het beeld van het leven van iedere dag, staan de Rozen, de bloem van de liefde. Wit, want: "Een kind is ons geboren en men noemt Hem Vredevorst"

En rode Rozen want het verhaal gaat verder.

Met dank voor al uw lieve reacties en aan de fotograaf, Dick Spijker

Janneke van Oosten

De tijd, het gebrek er aan, en de rust

Hét fenomeen dat ons in de greep houdt is de tijd. Er is misschien wel geen begrip dat een grotere rol speelt in ons leven dan de tijd. Het begint al 's ochtends; we moeten op tijd opstaan, om op tijd te kunnen ontbijten en om op tijd aan ons werk te kunnen beginnen. Wie daar voor de deur uit moet, moet dat op tijd doen om de drukte op de weg voor te zijn. Eenmaal op het werk, regeert opnieuw de klok. Zo gaat het de hele dag door, totdat 's avonds de wekker wordt gezet. Op tijd.

De tijd is een merkwaardig fenomeen; In alle eeuwen hebben geleerde mensen over de tijd nagedacht en er over geschreven. Het lijkt erop dat de tijd een nieuwe actualiteit beleeft. Misschien is het beter om te zeggen; het gebrek aan tijd is actueel. Dat is te merken aan zo veel mensen die zo vaak zeggen: "ik heb nergens tijd voor". Of: "Waar moet ik de tijd vandaan halen?" Zo is er nog een aantal veelgehoorde uitspraken over de tijd.

De meeste uitingen hebben gemeen dat ze suggereren dat de tijd iets is. Je hebt tijd of je hebt geen tijd. De tijd vliegt of kruipt. De tijd dringt of er is tijd genoeg. Maar het merkwaardige is dat je de tijd niet kunt; aanwijzen; tijd is eigenlijk helemaal niets. Ze is er wel in de beleving, maar hoe we de tijd ook zoeken; ze is onvindbaar.

Toch is de tijd iets reëls; we kunnen tijd - en het gebrek eraan - bij wijze van spreken voelen. Gebrek aan tijd maakt ons onrustig of gejaagd. Ook een overvloed aan tijd laat zich voelen, bijvoorbeeld in een beleving van rust of verveling. Het raadselachtige is dat de ene tijd, bijvoorbeeld een uur, nu eens kort kan lijken en een ander uur juist langer. Uiterlijk is de tijd gelijk (de kloktijd), maar innerlijk kan ze verschillen in het verschil van duur. Dat is in onszelf zo, maar ook tussen mensen; hetzelfde uur vliegt voor de een voorbij en voor de ander lijkt datzelfde uur eindeloos te duren. Merkwaardig is ook dat, zo menen velen, de tijd sneller gaat als men ouder wordt. Of dat zo is, kan alleen worden afgeleid uit getuigenissen van mensen; er is geen maat voor beleving van de tijd zoals er wel een maat is voor kloktijd; de minuut of het uur. De tijd is een raadsel. Of, zoals Augustinus zei: "Ik weet precies wat tijd is, zolang ik maar niet hoef te verklaren wat tijd is".

Twee waarnemingen: de eerste is dat de tijd voor veel mensen een steeds groter probleem is. We werken met z'n allen uren minder, maar we ervaren dat we steeds minder tijd hebben voor 'leuke dingen', voor God, voor vrijwilligerswerk of voor elkaar.

De tweede waarneming: hoe minder tijd we hebben, hoe groter de behoefte aan onthaasting, aan het langzamer verlopen van de tijd. Eigenlijk gaat dat laatste over de vraag: hoe krijg ik meer tijd, zodat ik meer dingen kan doen en zodat ik de dingen die ik doe, ook goed kan doen?

Over deze en dergelijke onderwerpen zijn de afgelopen paar jaar veel boeken verschenen. Sommige boeken, bijvoorbeeld die van Wil Derkse over de regel van Benedictus, bereikten grote oplages. De boeken gaan niet zozeer over tijd als zodanig, maar over hoe we de beleefde tijd kunnen veranderen naar rust en onthaasting. In de meeste van die boeken wordt de tijd beschreven als iets in ons, als iets van onszelf. Wij zijn in zekere zin de tijd.

Die opvatting geeft de mogelijkheid om problemen met de tijd aan te pakken. De zin: 'Ik heb geen tijd', wordt: 'Ik neem er de tijd voor'. En; geen tijd is geen prioriteit. Klachten over gebrek aan tijd zijn klachten over onszelf. Als de tijd

Onze tijd wordt, beseffen we dat wie de tijd niet neemt, door de tijd wordt geleefd. En wie zich laat leven, is niet zichzelf en kan niet toekomen aan de dingen die gedaan zouden moeten worden.

In veel boeken over tijd, gebrek daaraan, over haast en onrust, gaat het om het bereiken van de beleving van tijd als rust. Rust is in zekere zin volheid van tijd; er is genoeg.

In de christelijke traditie is rust een belangrijk begrip. Een keerpunt in het leven van Augustinus was het tijdstip dat hij rust vond in God. In die rust kwam hij tot zichzelf en verloor de tijd haar dwang. Dat is een belangrijke les; wie rust in God, kan zichzelf worden en heeft een zee van tijd om te doen wat van betekenis is.

Lútsen Kooistra

*Overgenomen uit:
Het Goede Leven*

Nieuwjaarstoespraak 1 januari 2008, gehouden in De Bron

We beginnen een nieuw jaar. Maar ook in 2008 leven wij tussen begin en eind: in het midden van de tijd. En als gemeente, als kerk, zijn we ook in 2008 aan de tijdgeest onderworpen.

Het is moeilijk kerk te zijn midden in deze tijd, met deze tijdgeest.

In de levens van vele mensen zijn religie en kerk van elkaar weg gedreven.

In de krant van gisteren las ik een interview met Herman Wijffels, een briljant man, van katholieke huize. Hij zegt in dat interview: ik heb "inmiddels mijn eigen spiritualiteit gevonden waarbij ik geen instituut nodig heb".

Hij spreekt namens velen. De kerk doet voor velen niet meer mee en wordt meer en meer een randverschijnsel in de samenleving.

De kerken hebben sowieso geen patent op God. En als het product niet meer goed wordt gevonden, dan lopen de klanten weg.

Wij vinden die ontwikkeling jammer. Het is niet beoedigend lid van een club te zijn die het tij tegen heeft en als maar afkalft.

Toch is dit geen reden helemaal ontmoedigd te worden. We hoeven om te beginnen niet in het beklagenbankje te gaan zitten. Wij zijn de kerk niet. Het overkomt ook ons.

En bovendien, ook God is de kerk niet. God gaat zijn eigen gang, van begin naar einde. Daar ligt de bodem waarop onze troost voor wegzinken behoedt wordt.

Dat alles, als we dat ons realiseren, geeft ons de moed om te analyseren wat er mis is met dat kerkelijk instituut dat de meeste mensen niet meer nodig hebben.

Ik vind dat ik ook maar moet noemen waaraan het mijns inziens schort. Het is goed om dat onder ogen te zien en er diep van doordrongen te raken. Want dan weet je ook dat het geen doem is. We kunnen er onderuit. Het kan anders.

De kerk zit vast in oude succesformules die al lang niet meer werken. In Trouw schreef iemand een tijdje geleden: de kerk is een museum geworden.

Ik vul dit beeld aan. Er is nog wel geestelijkheid actief in de kerk maar die doet denken aan suppoosten. De geestelijken spreken vaak de gedragen taal van de museumstukken, zo ook de liederen die gezongen worden.

Er komt nog wel eens even iemand kijken in het museum, maar daar geestelijk onderdak zoeken, dat komt niet meer in de hoofden op. Als cultuur mag het christendom van de mensen nog een tijdje blijven.

Als kerk staan we niet in deze en onze tijd. Ik bedoel niet de rottigheid en wansmaak van onze tijd maar de actuele ervaring van de mensen. Kerk en leefwereld zijn niet meer op elkaar aangesloten.

De kerk heeft nog wel iets eerbiedwaardigs, maar ze communiceert niet meer. Alleen de oude vertrouwde kleiner wordende kern wordt in de kerk nog aangesproken.

Voor katholieken en protestanten, ook evangelischen, geldt dat ze geen afstand nemen van wat niet meer werkt. Ze zijn verkleefd aan wat zich als hun ondergang voltrekt.

Vroeger toen ik aan de theologische faculteit van de VU werkte hield ik mij bezig met kerkgeschiedenis. Ik heb er geen hang naar het verleden door gekregen. Ik heb er wel veel van opgestoken. Daarvan is voor mij het belangrijkste: je hebt kennis van het verleden nodig om je er goed van los te kunnen maken. Zoals dat ook geldt voor het eigen persoonlijke verleden.

Zeg nee tegen het verleden en zeg ja tegen het leven in het heden!

De kerken zitten vast in oude succesformules.

In de kerk van Rome zijn het pauselijke hiërarchie en tot onherroepelijke waarheid uitgeroepen tradities die het deze kerk verhinderen om eigentijds te zijn. Die verkleefdheid is zo autoritair vastgelegd dat de kerk van Rome geen vrije ruimte voor de Geest kan bieden, hoogstens voor even bij wijze van experiment. Daarna maakt het gezag er een eind aan.

De protestantse kerken zitten vast in dogmatische tradities en een taalcultuur, waarin geloofservaringen van vroeger gestold zijn. Wat onze voorvaders er aan hadden kunnen we ons niet meer inleven. Laat staan dat wij daarmee leven kunnen.

De valkuil voor het protestantisme is het biblicisme geworden. De protestantse kerken gaven de mensen de bijbel, maar door die alleen zaligmakend te verklaren als bron van goddelijk spreken wordt die verkleefdheid aan de bijbel hun ondergang. De deur die toegang verschaft tot de ruimte waarin geluisterd kan worden naar het eigentijdse spreken van God is daardoor op slot gezet. Op dit punt bieden de evangelischen ook geen nieuw, vruchtbaar begin.

God houdt zich niet aan wat wij met elkaar vastleggen

als bronnen van goddelijk spreken. Gelukkig niet. Wij kunnen God niet opsluiten in een kerkelijk instituut of in de bijbel.

Er is nieuwe discussie over God, en niet alleen naar aanleiding van het boek van Klaas Hendrikse. Eerlijk gezegd vind ik dit boek niet interessant. Maar ik zie en hoor God ter sprake komen in allerlei roerselen en uitingen, ook in het verschuiven, nog bij een kleine minderheid, van materialisme naar een spirituele visie. Die verschuiving gaat helaas grotendeels aan de kerk voorbij. Toch ook daar zie je soms een hoopvol teken, een verschuiving in mentaliteit en activiteit. In onze gemeente wordt door jongeren iets gedaan aan wat een beleveniskerk wordt genoemd. Misschien krijgt de Geest daar een nieuwe kans.

Hoe het verder zal gaan? De kerkelijke instituten van nu zullen verdwijnen. Maar waarom het in de kerk gaat, ten diepste, dat zal elders leven en bloeien.

Gisteravond heb ik enige tijd TV gekeken. Zappen gaf mij op haast alle zenders ongeveer de zelfde zooi te zien. Maar op Discovery channel was een interessante documentaire over wat er met de aarde zou gebeuren als een grote komeet zou inslaan. Vrijwel al het leven zou worden uitgeroeid, zoals dat 65 miljoen jaar geleden gebeurd is – waarmee een einde aan het tijdperk van de dinosauriërs kwam.

Die dino's overheersten vóór die ramp de aarde zozeer dat er maar weinig variatie in levensvormen was. Na de ramp deden zich twee opmerkelijke ontwikkelingen voor. Het leven herstelde zich verrassend snel en dankzij de verdwijning van de dino's werd het leven ook veel rijker en gevarieerder.

Leven is kwetsbaar maar ook zeer taai. Het leven geheel uitroeien, hoe zou dat kunnen? God is ook kwetsbaar, in en buiten de kerken en godsdiensten. Soms lijkt het alsof hij nergens meer te vinden is en op sterven na dood moet zijn. Maar God is nog taaier dan het leven. Sterker nog: als de bron van alle leven is hij onuitroeibaar, dus eeuwig.

Ook in 2008 zal weer duidelijk worden dat het tijdperk van de grote kerkelijke instituten voorbij is. Straks zijn de kathedralen relictien die te vergelijken zijn met de opgegraven skeletten van dinosauriërs.

Wees niet al te zeer bedroefd. Reken er maar op dat de verdwijning van de huidige kerkelijke instituten ruimte schept voor de opbloei van een nieuwe religieusiteit, waarin God resoneert.

Als dat waar is, laten we als kerkelijke gemeente dan maar zoveel mogelijk een broedplaats worden. Wat is er mooier als je zelf verdwijnt dan dat je samen met anderen nog iets creëert dat levensvatbaar is? We hebben in 2008 nog genoeg te doen.

Over God hoeven we ons ook in 2008 geen zorgen te maken. Die blijft werkzaam, zij het op zijn manier. De Geest waait waarheen hij wil.

Het is tijd om gezang 1, het Nieuwjaarslied, te zingen.

CHWvdB

Get the Spirit!

Pinksterfestival Amsterdam 2008

Van 9 tot 17 mei 2008 vindt 'Get the Spirit!' plaats, het eerste Pinksterfestival Amsterdam. Een evenement van bezinning, kennismaking, waardering en ontmoeting van alle Amsterdammers met elkaar, over culturele en religieuze grenzen heen.

De ideeën borrelen al op: gospelfestival, sportcompetities, stadswandelingen langs historische en nieuwe kerkgebouwen, intercultureel bijbellezen, dansen en vieren, vrijwilligerswerk in de stad (serve the city), festival van liturgische tradities, aansluiten bij Amsterdam Wereldboekenstad, Jaar van de Samaritaan, Jaar van de Interculturele dialoog ...

Krijgt u zin om mee te doen? Dat kan!

Elke kerk, christelijke organisatie en persoon kan met ideeën komen, zelf activiteiten organiseren in de Pinksterweek, die aanmelden en zo meeliften op de gezamenlijke publiciteit. Zo laten kerken zich kennen in al hun veelkleurigheid!

Wie organiseren het en hoe blijft u op de hoogte?

Het platform Pinksterfestival Amsterdam 2008 heeft leden uit allerlei kerkelijke families: protestant, rooms-katholiek, evangelisch, pinkster en oosters-orthodox, uit inheemse en migrantenkerken.

??Een stuurgroep en projectbureau verwerken alle input tot een spannend programma.

??Het projectbureau is ondergebracht bij De Schinkel, tel 020 – 664 90 63, 1e Schinkelstraat 2, 1075 TX Amsterdam en wordt geleid door Willemien Boot.

??Op www.pinksterfestival.nl wordt in 2008 het groeiende programma zichtbaar.

??Correspondentieadres is pinksterfestival.amsterdam@gmail.com.

Wilt u op de hoogte blijven voor uw kerk, kerkblad, organisatie: mail ons!

Doel festival

Het festival wil de veelzijdige multiculturele christengemeenschap van Amsterdam door veelsoortige activiteiten en vormen in contact brengen met zoveel mogelijk verschillende

Amsterdammers en aspecten van de Amsterdamse samenleving. Het wil kerken helpen meer open te gaan en te staan naar de stad, niet-kerkelijk Amsterdam stimuleren (misschien hernieuwd) kennis te maken met de mensen, het gedachtegoed en de culturele rijkdom van haar oude en nieuwe christelijke gemeenschappen. Het wil alle Amsterdammers stimuleren geest-driftig het beste te zoeken voor de stad.

De Amsterdamse christengemeenschappen vormen een zeer multicultureel geheel: het gaat om zo'n 350 geloofsgemeenschappen waarvan ruim de helft migrantenkerk is.

Het merendeel van de zondagse kerkgangers in Amsterdam zijn migranten, nieuwe Amsterdammers afkomstig uit vijf continenten. Het is voor deze diverse groep mensen, en alle overige Amsterdammers belangrijk om elkaar beter te leren kennen. Dit versterkt het onderling begrip tussen mensen en daarmee de sociale cohesie als geheel. Het versterkt de emancipatie en integratie van verschillende groepen, en het draagt bij aan het historisch en cultureel verstaan van de eigen woonplaats, en daarmee aan het woon- en leefplezier als Amsterdammer.

Kortom, het festival levert een eigensoortige en noodzakelijke bijdrage aan sociale cohesie, emancipatie en ontwikkeling, en 'goed Amsterdammerschap'.

Paascarrousel

Ter voorbereiding op Veertigdagentijd en Pasen vinden snel na Kerst alweer de Paascarrousel plaats. Ter kennismaking met nieuw materiaal voor gebruik in kerk, zondagsschool en kindernevendienst. Op donderdagavond 17 januari van 19.30 tot 22.00 uur in de Thomaskerk, Prinses Irenestraat 36 in Amsterdam; op zaterdagochtend 19 januari van 10.00 tot 13.00 uur in de Trefpuntkerk, Louise de Colignystraat 20 in Alkmaar. Op beide lokaties zijn er presentaties rond de projecten van Kind op Zondag en Bonnefooi en is er een verzamelworkshop Pasen in het Kort. Verder is er een Paasmarkt en kunt u onder pianobegeleiding

nieuwe projectliederen instuderen. In Amsterdam is verder een paaswerkjes-knutselhoek ingericht waar Ria Westland creatief aan de slag gaat met wie op zoek is naar leuke concrete kinderwerkjes. In Alkmaar zijn in een aparte zaal doorlopend symbolische schikkingen voor de Veertigdagentijd en Pasen te bekijken. Diverse schiksters geven tekst en uitleg. Deelname aan de carrousel is gratis, het boekje met projectbeschrijvingen kost € 2,-. De Paascarrousel worden georganiseerd door De Schinkel Jeugdwerk en het Protestants Dienstencentrum Noord-Holland

Randkerkelijkheid bestaat niet meer

De scriba van de Protestantse Kerk in Nederland, Bas Plaisier, heeft de kerken gevraagd anders om te gaan met randkerkelijkheid. Dat is inderdaad nodig. Sterker nog: het begrip randkerkelijkheid heeft zijn tijd gehad. Het mag in de prullenbak. Wat er lange tijd mee werd aangeduid, bestaat niet meer. De veranderingen op het erf van kerk en geloof betekenen onder andere dat kerk en geloof geen rand meer hebben.

Randkerkelijkheid is als begrip ontstaan in een tijd waarin gelovigen nog precies wisten wat voor gedrag en levenswijze hoorden bij het geloof en het kerklidmaatschap. Een kerklid was herkenbaar aan duidelijke gedragingen, zoals geregelde kerkgang, het laten dopen van kinderen, lidmaatschap van kerkelijk gekleurde maatschappelijke organisaties, het lezen van bepaalde kranten, boeken en tijdschriften en het aanhangen van een aantal meningen. Een gereformeerde – om maar een voorbeeld te noemen - was lid van de ARP, het CNV, las Trouw, deed op zondag niet aan sport en was loyaal aan het koningshuis.

In een tijd waarin kerk en het gedrag van kerkmensen duidelijk vastliggen, is het mogelijk van randkerkelijken te spreken. Randkerkelijk is dan iemand die weliswaar lid is van de kerk, maar niet voor honderd procent meedoet aan de handeling en gedragingen die daar volgens de heersende zede bij horen. Het begrip randkerkelijk is dus nooit een neutraal-beschrijvend begrip geweest, maar had een normatieve lading. De term hield een negatief oordeel in over degene die zo werd betiteld. Wie randkerkelijk werd genoemd, was een probleem. Zo iemand voldeed niet aan het heersende verwachtingspatroon voor wat betreft kerkelijke deelname. Hij zat op de rand en moest naar binnen worden gehaald. En als dat niet lukte, moest hij worden uitgeschreven.

Nu is het veel minder duidelijk wat kerk en vooral wat het bijbehorende geloof en manier van leven van kerkleden is. Er is een grote mate van pluriformiteit ontstaan binnen de kerken. Een protestant van vandaag kan lid zijn van de VVD of de SP, 's zondags op de tribune zitten bij zijn favoriete voetbalclub en een verstokt lezer zijn van de Volkskrant. En wellicht nog belangrijker; minder dan vroeger zijn er mensen die zich naar eigen oordeel in het centrum van de kerk en van het geloof bevinden en die het derhalve aandurven over anderen te zeggen dat zij op het randje zitten.

Kerk – in de zin van een vastomlijnd geheel met bijbehorende gedragscode – bestaat niet meer. En ook geloof is voor de meeste gelovigen niet meer een vaststaand pakket. Het is een zoektocht geworden.

Randkerkelijkheid bestaat niet meer, omdat de kerk die door dat begrip werd verondersteld, niet meer be-

staat. Wie de term nog gebruikt, gaat uit van de kerk van vroeger. Wie de normen van de kerk van vroeger hanteert, zal moeten constateren dat in de kerk van vandaag iedereen randkerkelijk is geworden. Niemand houdt zich vandaag immers nog aan de normen van kerklidmaatschap zoals die vroeger golden. Maar waarom zou je de normen van vroeger willen opleggen aan gelovigen van vandaag.

Het grootste verschil met vroeger is dat je vandaag zelf je geloof kiest. Je verwacht niet meer dat de kerk het ware geloof voorschrijft. Een kerk die dat nog wel pretendeert te kunnen, verliest onverbiddeijk het contact met de mensen. In de zomer van 2007 verzekerde het Vaticaan nog eens dat de rooms-katholieke kerk de enige ware kerk is. Het is een perfect voorbeeld van een kerk die niet begrijpt – ook niet wenst te begrijpen – hoe mensen vandaag met geloof bezig zijn. Een kerk die wel voeling wil houden met de mensen in hun spirituele zoektocht zal een ander zelfbeeld ontwikkelen. De kerk is niet meer hoedster van het ware geloof, maar ontmoetingsplek voor mensen die in gesprek met elkaar willen denken over het leven en de vele vragen die het oproept; mensen die zich voor die gemeenschappelijke bezinning willen laten inspireren door verhalen van vroeger en vandaag waarin wijsheid en geloof te vinden zijn. De kerk van nu beseft en accepteert dat die mensen hun eigen keuzen maken en zich niet meer door een autoritaire kerk naar de rand van het geloof laten manoeuvreren. Publiciste Karin Melis verwoordde dit in haar commentaar op het rooms-katholieke totaalpakket van sacramenten, zegeningen, leerstellingen en dogma's in Trouw: "Als kind van deze tijd maak ik daaruit mijn eigen keuzen. Dus geen carnaval (te lawaaierig) geen Tweede Paas-, Kerst, Pinksterdag (hebben geen bijbels fundament) geen zegeningen van materiële goederen (onzin), maar wel boetedoening (altijd prijs), wel vasten, te beginnen met Aswoensdag (altijd terecht) en wel de eucharistie (geen verklaring). En wat zondig is, dat bepaal ik zelf."

Elke geestelijke instantie die pretendeert de waarheid te hebben, creëert een rand van mensen die daarover in twijfel verkeren. Randkerkelijkheid is met andere woorden een onvermijdelijk bijverschijnsel van een te zelfverzekerde religie. Randkerkelijkheid is het product van een kerk die beweert de ware te zijn of die claimt het ware geloof te kunnen vertolken. Ieder die hieraan twijfelt, wordt gediskwalificeerd als probleemgeval op de rand. Maar van zo'n kerk hebben we toch zo langzamerhand wel afscheid genomen? Als twijfel diskwalificeert, blijft niemand over.

*Henk Vijver (predikant van de PKN-gemeente te Oss)
Overgenomen uit Volzin*

Christelijke kerken gaan op missie

De katholieke en protestantse kerken gaan op missie in eigen land. Ze willen de ontkerkelijking stoppen en voorkomen dat de islam de dominante religie in Nederland wordt. De kerken zijn bang anders te raken aan de grenzen van hun voortbestaan.

'Het gaat niet om het stelen van schaapjes, maar het interesseert ons dat mensen op het spoor komen van Jezus en zijn weg leren kennen', zegt Wout van Laar van de Nederlandse Zendingsraad.

'Christenen en moslims zijn elkaars concurrenten. Wij zijn op zoek naar nieuwe evangelisatie en wegen om over Jezus te spreken. Protestanten en katholieken, we moeten beiden weer missionaris willen worden', zegt de Utrechtse hulpbisschop Gerard de Korte. Het christendom en de islam zijn beide missionaire godsdiensten en daarom elkaars concurrenten. Beide zijn actief in het werven van gelovigen, soms bij elkaar maar vooral onder niet-gelovigen. Veel moslims hebben een duidelijk profiel. Nogal wat katholieken en protestanten ontberen een eigen identiteit. Zij willen weer een rol spelen in het maatschappelijk leven van alledag.

Nederland krijgt per 1 januari een tweede hoogleraar missiologie in de persoon van Mechteld Jansen. De leerstoel aan de Protestantse Theologische Universiteit van Utrecht wordt betaald door de protestantse zending. Jansen heeft de opdracht gekregen zich vooral te richten op de missie in eigen land.

Nieuwsgierig

De kerken ontplooiën in eigen kring missionaire activiteiten. De Protestantse Kerk in Nederland (PKN) wil niet-gelovigen nieuwsgierig maken, de kerk op alternatieve tijden openen, bijeenkomsten houden zoals bijvoorbeeld een spiritueel café. De invloedrijke katholieke Antoine Bodar wil de dagsluiting op radio en televisie opnieuw invoeren. De Korte: 'Er zijn overal laagdrempelige vieringen. Je ziet de missionaire drive terug op radio en televisie: KRO, NCRV en vooral EO. Er zijn websites, nieuwssites en er is een beroemde podcast-priester die tot ver buiten Nederland bekend is.'

Europa zet binnen de christelijke geloofsgemeenschappen wereldwijd niet langer de toon. De secularisatie heeft zich nergens zo ver doorgezet als hier. In andere werelddelen groeien christelijke kerken. Nederland telt zo'n 800 duizend christelijke migranten. Elke zondag komen ze bijeen. In zo'n 75 talen worden in kerkgebouwen, garages en scholen diensten gehouden. Het zijn vaak evangelische kerken. De evangelische kerken zijn de snelst groeiende in de wereld. Katholieken en protestanten stonden huiverig tegenover deze stroming, maar inmiddels zijn over en weer contacten tot stand gekomen.

*Lidy Nicolassen
Overgenomen uit:
De Volkskrant
24 december 2007*

Financiën

Diaconie

Opbrengst giften bloemenfonds

Via mw. Bakker mw. V. 30, V.30, mw. V. 50, mw L.10, mw A.W.B 50

via mw. Verbeek mw E. 8, mw. T. 5

Kerk

Via mw. Bakker van A.W.B. € 50

Diaconie

Via mw. Bakker van AWB € 50

Via mw Faber NN 10

Via mw Mentink NN 15

Via mw Faber D.V. 40 (Roemenie)

Autodienst

Via hr. Verbeek van M.W. 3x 12 €

Alle goede gevers hartelijk dank!

J.A. Verbeek

Verantwoording

De afgelopen maand ontving ik voor de kerk € 15,- voor de preek op schrift en voor de diaconie € 50,- van V. Alle gevers hartelijk dank.

B.A.V.

Diensten

Vrijdag 11 januari 2008

weeksluiting
De Open Hof, 19.30

Zondag 13 januari 2008

De Bron, 10.00
Voorganger: Ds. Kees vd Berg
Nevendienst: Marjo Hobbelman
Tienerdienst: Jongeren ochtend met HHYH
Crèche: Carin te Hoonte
Collecte: oecumene buitenland

Vrijdag 18 januari 2008

Weeksluiting
De Open Hof, 19.30

Zondag 20 januari 2008

De Bron, 10.00
Voorganger: Ds. Kees vd Berg
Geen Nevendienst
Geen tienerdienst
Geen crèche
Collecte: drugsPastoraat

Vrijdag 25 januari 2008

Weeksluiting
De Open Hof, 19.30

Zondag 27 januari 2008

De Bron, 10.00

Voorganger: Ds. Kees vd Berg
Nevendienst: Hetty Peereboom
Tienerdienst: Jongeren ochtend met HHYH
Geen crèche
Collecte: St. Kuria

Zondag 3 februari 2008

De Bron, 10.00
Voorganger: Ds Kees vd Berg
Geen Nevendienst
Geen tienerdienst
Geen crèche
Collecte: kerkinactie: werelddiaconaat

De Open Hof, 10.00
Viering Heilig Avondmaal
Voorganger: Ds. Ab Venemans
Collecte: werelddiaconaat

Vrijdag 8 februari 2008

Weeksluiting
De Open Hof, 19.30

Zondag 10 februari 2008

De Bron, 10.00
Voorganger: Ds. Ab Venemans
Nevendienst: Els van Kampen
Tienerdienst: Jongeren ochtend met HHYH
Crèche: Marjo Hobbelman
Collecte: onderhoud gebouwen

Verslag zesde Veteranenbijeenkomst

Na de opening van de heer P.Verdonk worden de aanwezigen welkom geheten. Er zijn deze dag (22 November) zeventien personen aanwezig en er zijn twee afmeldingen.

We hebben genoten van een filmverslag van een vakantiereis naar Indonesië van de familie Degen. Hierin werden diverse plaatsen bezocht zoals Bandoeng, Cimahi(Tjimahi), Djokja en Semarang etc. Het eerste deel van dit filmverslag hebben we bekeken en er komt nog een tweede en mogelijk een derde deel van deze reis.

Op 17 Januari 2008 zullen wij op verzoek van de aanwezigen onze zevende veteranen middag houden.

Voor de nog komende veteranenmiddagen hebben wij documentatiemateriaal ontvangen van het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (afdeling Publieksinformatie en collectiebeheer) in Den Haag Dit komt aan de orde na het filmverslag van de familie Degen. De aanwezigen hebben op mijn verzoek aan gegeven dat men voorlopig wil door gaan met deze middagen. Ik zelf stel voor dit één keer in de twee maanden te doen.

Hartelijk dank voor diegenen die de koffie hebben verzorgd en met de beste wensen voor het jaar 2008 sluit ik hiermee mijn verslag.

C.Nijdam